

ua.org/sites/default/files/inline/files/association-agreement-implementation-report-2018.pdf

2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : міжнародна угода від 27 червня 2014. Офіційний вісник України. 2014. №75. Ст. 2125

3. Commission Recommendation of 6 May 2003 (2003/361/EC). Official Journal L 124 , 20/05/2003 P. 0036 — 0041.

4. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № №436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. Ст. 144.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ЗА УГОДОЮ ПРО АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНИ З ЄС

Намясенко О.К., доцент кафедри підприємницького та корпоративного права ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», кандидат юридичних наук,
доцент

Угода про асоціацію України з ЄС (УА) закріплює механізм вирішення спорів, що можуть виникнути у майбутньому. Характеристика зазначеного механізму зустрічається в більшому або меншому обсязі в дослідженнях багатьох науковців, присвячених укладанню та виконанню УА, зокрема таких як Р. Петров, М. Кузьо, Ю. Рудюк, Guillaume Van der Loo, Peter Van Elsuwege та ін. Метою даної роботи є дослідження основних положень УА щодо механізму вирішення спорів, а також ступеню забезпечення виконання положень Угоди про асоціацію щодо вирішення спорів, які можуть виникнути у майбутньому.

Фактично Угода про асоціацію встановлює два механізми вирішення спорів. Відповідно до статей 477-478 Угоди про асоціацію встановлюється процедура вирішення спору, який виникає стосовно тлумачення, виконання або добросовісного

застосування цієї Угоди в усіх випадках окрім реалізації Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі (ПВЗВТ).

Другий механізм передбачений Главами 14 -15 Розділу IV для суперечок, що стосуються тлумачення або застосування положень Угоди про ПВЗВТ, передбачених зазначеним розділом. Як характеризує даний механізм Р. Петров, Ю. Рудюк та інші автори, він є більш складним та детально визначеним, змодульований відповідно до розуміння механізму вирішення спорів у СОТ, що входить до більшості угод про вільну торгівлю ЄС [1, 2].

Г. Van der Loo, порівнюючи Угоди про асоціацію, які були укладені з Україною, Молдовою та Грузією, зазначає, що розділи щодо врегулювання спорів, прозорості та сталого розвитку в зазначених документах майже однакові. Певна відмінність полягає лише у структурі: в ПВЗВТ України входить розділ про посередництво в основній частині угоди. У розділі ПВЗВТ Молдови та Грузії цей розділ включено до додатків [3]. Р. Петров також вказує на такі особливості механізму вирішення спорів, передбаченого Главою 14, як встановлення більш короткої процедури стосовно спорів щодо переривання будь-якого транспортування природного газу, нафти чи електроенергії або її загрозу, а також унікальний для угод ЄС механізм вирішення спорів, що стосуються тлумачення положення права ЄС в обмеженій кількості розділів ПВЗВТ (стаття 322 УА) [1; с.19].

Спори, які виникають у першому випадку, вирішуються шляхом проведення добросовісних консультацій в рамках Ради асоціації та інших відповідних органів: Комітету асоціації, підкомітетів та ін. з метою досягнення взаємоприйнятного рішення у максимально стислі строки. Спір вважається вирішеним, якщо Рада асоціації прийняла обов'язкове для виконання рішення про вирішення спірного питання, або коли заявлено, що спір вичерпано. За результатами роботи Ради асоціації та Комітету асоціації, які щорічно офіційно розміщуються на Урядовому порталі, а також публікуються в Офіційному віснику України, можна зазначити, що питання вирішення зазначених спорів даними органами не розглядались. Слід також зазначити, що інформація, яку було розголошено в ході консультацій, залишається конфіденційною (стаття 477 УА).

Що стосується спорів, які виникають відповідно до Глави 14 та 15 Угоди про асоціацію, на даний момент подібних спорів немає.

Були впроваджені лише інституційні механізми, які уможливлюють вирішення спорів, якщо такі виникнуть у майбутньому.

Спори щодо ПВЗВТ вирішуються арбітражною групою. Комітет з питань торгівлі мав не пізніше ніж через шість місяців після набрання чинності УА скласти перелік з 15 осіб, однак зазначені строки подання пропозицій щодо переліку арбітрів були значно порушені. Це було зумовлене в основному правовою невизначеністю механізму формування такого роду пропозицій у рамках міжнародного договору та в цілому низьким рівнем координації між органами державної влади у процесі формування єдиної позиції держави [4].

З метою реалізації положень Глави 14 щодо формування переліку арбітрів для розгляду спорів у рамках Розділу IV Угоди було прийнято ряд нормативних актів: Постанова КМУ від 2 грудня 2015 р. № 995, яка визначила порядок призначення представників України до складу арбітражних груп зі змінами від 1 березня 2017 р., Наказ МЮУ від 25 травня 2016 р. № 1494/5 «Про добір кандидатів на призначення представниками України до складу арбітражних груп у рамках процедури розгляду спорів, визначеної Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони».

У червні 2016 р. відповідно до зазначеного Порядку за результатами конкурсу було відібрано п'ять кандидатів, які відповідають кваліфікаційним вимогам, встановленим Порядком проведення конкурсу з урахуванням критеріїв, визначених статтею 323 Угоди про асоціацію та Додатком XXV до неї щодо досвіду, фахової спеціалізації, та знання мови. Також у березні 2017 році Кабінетом Міністрів України були внесені уточнюючі зміни до Порядку відбору арбітрів, якими була визначена процедура подання українською Стороною пропозицій щодо п'яти осіб, які не є громадянами жодної зі Сторін та мають увійти у склад відповідної арбітражної групи. В липні 2017 р. Міністерство юстиції було оголошено проведення додаткового конкурсу з добору одного кандидата на призначення представником України до складу арбітражних груп.

Нарешті, 29 вересня 2017 року вийшов Указ Президента України № 298/2017, яким було призначено 4 особи представниками України до складу арбітражних груп у рамках процедури розгляду спорів, визначеної статтями 306 і 307 Угоди про асоціацію.

Список використаної літератури:

1. The EU-Ukraine Association Agreement: Assessment of an Innovative Legal Instrument / Guillaume Van der Loo, Peter Van Elsuwege and Roman Petrov // European University Institute, Department of Law. — EUI Working Paper LAW 2014/09 — 37 p.
2. Rudyuk Y. Dispute Settlement Mechanism under the EU-Ukraine Association Agreement / Yuriy Rudyuk // February 26, 2018. [Electronic resource] — Access mode: <https://www.linkedin.com/pulse/dispute-settlement-mechanism-under-eu-ukraine-agreement-yuriy-rudyuk>
3. Guillaume Van der Loo. The EU's Association Agreements and DCFTAs with Ukraine, Moldova and Georgia: A Comparative Study / Guillaume Van der Loo// 24 June 2017. Research and policy advice project supported by the Swedish International Development Cooperation Agency (Sida). [Electronic resource] — Access mode: http://www.3dcftas.eu/system/tdf/Comparitve%20GVDL%2024.6.17_fin_al_0.pdf?file=1&type=node&id=360
4. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом в 2016 році // Урядовий офіс з питань європейської та євроатлантичної інтеграції за підтримки Представництва ЄС в Україні та проекту Association4U. — 2016. — 76 с. URL. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/zviti-pro-vikonannya/zvit-pro-assotsiatsiyu-2016.pdf>

ЄВРОПЕЙСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО ПРО КОМПАНІЇ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО ЯК ПРИКЛАД ДЛЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПРАВОВИХ НОРМ У СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Сагайдак Ю.В., доцент кафедри конституційного та муніципального права ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», кандидат юридичних наук

Конституція України закріплює принципи державної політики щодо захисту прав та свобод людини у всіх сферах суспільного життя, у тому числі в економічній [1].